

ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการประเมิน
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2570) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Stakeholder Needs and Curriculum Evaluation for the Master of
Education Program in Educational Administration (2027 Revised
Edition), Ramkhamhaeng University

คึกฤทธิ์ ศิลาลัย¹, สุภาวดี ลาภเจริญ², กัลยมน อินทุสุต³, ปทุมพร เปี้ยถนอม⁴
และ ธนอมขวัญ ทองโปร่ง⁵

Khukrit Silalai¹, Supawadee Lapcharoen², Kanyamon Intusut³, Patumporn Piatanom⁴
and Thanomkwan Thongprong⁵

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: khukrit@ru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2570) มหาวิทยาลัยรามคำแหง และ 2) เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565) มหาวิทยาลัยรามคำแหง การวิจัยเป็นแบบผสมผสานวิธี โดยใช้แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ Wiles and Bondi และรูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model) ของ Stufflebeam เป็นกรอบการวิจัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาความต้องการมีจำนวน 204 คน และส่วนที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประเมินหลักสูตรมีจำนวน 221 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย และการวิจัยเชิงคุณภาพใช้ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 6 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแนวคำถามการสนทนากลุ่มกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพื้นฐาน และข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความต้องการต่อหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2570 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยให้ความสำคัญกับจริยธรรมวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อสังคม ภาวะผู้นำ ความรู้เฉพาะศาสตร์ และทักษะเทคโนโลยีดิจิทัลและการวิจัย รวมทั้งต้องการจัดการเรียนการสอนในวันหยุดราชการ และรองรับการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

2. หลักสูตรมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ผู้เชี่ยวชาญเสนอให้พัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดการจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ (OBE) โดยเสริมสมรรถนะผู้นำนวัตกรรม ทักษะปัญญาประดิษฐ์ (AI) และการตัดสินใจเชิงข้อมูล

องค์ความรู้จากการวิจัยเป็นแนวทางเชิงประจักษ์สำหรับการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเสริมสร้างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

คำสำคัญ: ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย; การประเมินหลักสูตร; การบริหารการศึกษา; ซิปป์โมเดล; การจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ (OBE)

Abstract

This article aimed to (1) investigate stakeholders' needs for the development of the Master of Education Program in Educational Administration (Revised Curriculum, B.E. 2570 [2027]) at Ramkhamhaeng University; and (2) evaluate the Master of Education Program in Educational Administration (Revised Curriculum, B.E. 2565 [2022]). a mixed methods research design, utilizing Wiles and Bondi's curriculum development concept and Stufflebeam's CIPP Model as the research framework. The sample for the quantitative research was divided into two parts: the first part consisted of 204 participants used to study needs, and the second part comprised 221 participants used for curriculum evaluation, while the qualitative phase included nine experts and stakeholders selected as key informants. Research instruments consisted of questionnaires and semi-structured focus group interview guidelines. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics, whereas qualitative data were analyzed through content analysis.

The findings revealed that:

1. Stakeholders expressed the highest level of need for the revised 2027 curriculum. The highest priorities were professional ethics and social responsibility, followed by leadership, disciplinary knowledge, and digital technology and research skills. Stakeholders also preferred weekend classes and a curriculum that supports professional licensure requirements.

2. The curriculum was evaluated at the highest level in all aspects. Experts further recommended redesigning the curriculum based on Outcome-Based Education (OBE) by strengthening competencies in innovative leadership, artificial intelligence (AI), and data-driven decision-making.

The findings provide empirical evidence to guide curriculum development that responds to stakeholders' needs and enhances the competencies of educational administrators in the digital era.

Keywords: Stakeholders Needs; Curriculum Evaluation; Educational Administration; CIPP Model; Outcome-Based Education (OBE)

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างพลิกผัน (Digital Disruption) ส่งผลให้เศรษฐกิจ สังคม และระบบการศึกษาทั่วโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ระบบการศึกษาจึงต้องพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีสมรรถนะด้านดิจิทัล การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้เพื่อรองรับความท้าทายในศตวรรษที่ 21 (OECD, 2021; World Economic Forum, 2023) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยและผู้บริหารทางการศึกษาให้เป็นผู้ประกอบการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 โดยส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดการจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ (Outcome-Based Education: OBE) ซึ่งมุ่งกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565) สำหรับสาขาการบริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การตัดสินใจบนฐานข้อมูล การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และคุณธรรมจริยธรรม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของบริบทการศึกษา (OECD, 2021; World Economic Forum, 2023)

แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ Wiles and Bondi (2007, 2011) ให้ความสำคัญกับการศึกษาความต้องการจำเป็น การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ และการประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การพัฒนาหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเสริมสร้างสมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล แม้ว่าหลายประเทศยังเผชิญข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาผู้สอน และระบบการประเมินผล (Khadim et al., 2022; Latipah et al., 2023)

งานวิจัยในประเทศไทยพบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารวิชาการ เทคโนโลยีสารสนเทศ การตัดสินใจบนฐานข้อมูล การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (บุญญักัญญ์ จิระเพิ่มพูน และคณะ, 2568) ขณะที่การตัดสินใจศึกษาต่อได้รับอิทธิพลจากความต้องการพัฒนาตนเอง คุณภาพหลักสูตร ชื่อเสียงของสถาบัน รูปแบบการจัดการเรียนการสอน และโอกาสก้าวหน้าในวิชาชีพ (เปรมวดี อาวุธกรรมปรีชา, 2566; กรฤทธิ เทศนา และเกสร กอกอง, 2568; สุริษา หาญใจ, 2568) งานวิจัยที่ผ่านมาโดยมากศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การประเมินหลักสูตร หรือปัจจัยการเลือกศึกษาต่อแยกจากกัน ขณะที่การบูรณาการผลการศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกับการประเมินหลักสูตรเดิม เพื่อใช้เป็นฐานในการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิด OBE ยังมีจำกัด โดยเฉพาะในสาขาการบริหารการศึกษา

ด้วยเหตุนี้ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จึงศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควบคู่กับการประเมินหลักสูตร โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการศึกษาความต้องการจำเป็นของ Wiles and Bondi ร่วมกับรูปแบบการประเมิน CIPP ของ Stufflebeam เพื่อใช้เป็น

ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการพัฒนาหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2570 ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษา สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา และความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2570) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สืบค้นเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อฉายภาพและอธิบายถึงกรอบโครงสร้างแนวคิด รวมถึงแสดงจุดรวมและช่องว่างความรู้ (Knowledge Gap) ที่การวิจัยในครั้งนี้จะเข้าไปเติมเต็ม ดังนี้

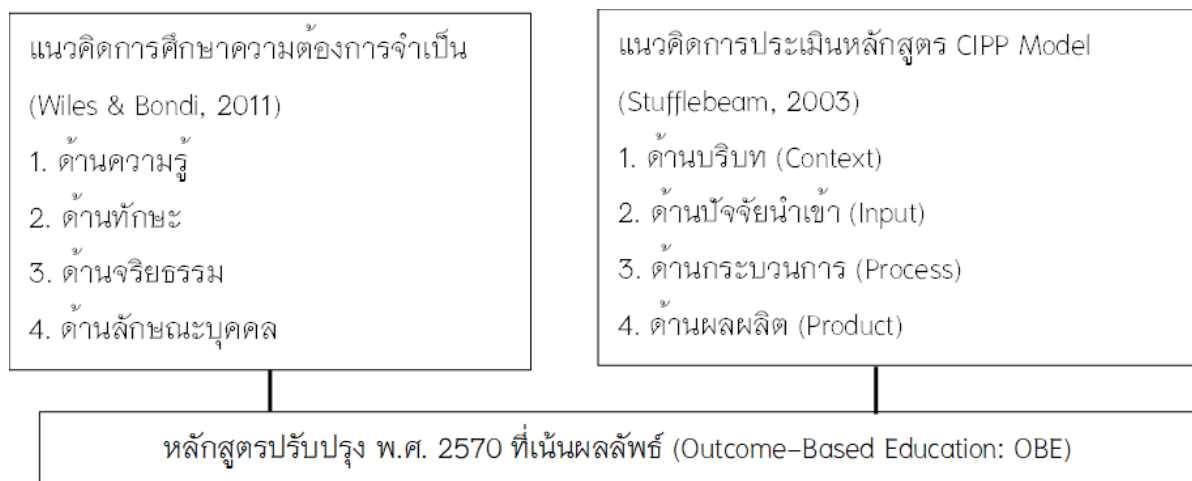
1. แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรและการศึกษาความต้องการจำเป็น (Needs Assessment): ผู้วิจัยอ้างอิงและทบทวนทฤษฎีและกรอบปฏิบัติของ Wiles and Bondi (2007; 2011) ซึ่งเป็นแนวทางในการสำรวจ วิเคราะห์ และประมวลความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงกว้าง เพื่อนำข้อมูลสภาพจริงมาเป็นเกณฑ์ตั้งต้นสำหรับการสร้างและปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาในอนาคต
2. รูปแบบการประเมินหลักสูตรตามแนวคิดจำลองชิปปี้ (CIPP Model): ได้ทำการทบทวนหลักการของ Stufflebeam (2003) ที่เน้นระบบประเมิน 4 มิติ ได้แก่ มิติด้านบริบท (Context Evaluation) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และด้านผลผลิต (Product Evaluation) เพื่อช่วยประเมินความสอดคล้อง ประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และการบรรลุผลสำเร็จของหลักสูตรเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565)

การจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ (Outcome-Based Education: OBE) และแนวโน้มการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและระดับสากล เพื่อชี้ให้เห็นความจำเป็นของการย้ายฐานการออกแบบหลักสูตรจากเดิมที่เน้นเนื้อหาวิชา (Content-Based) ไปสู่การขับเคลื่อนโดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง (Learning Outcomes) ตลอดจนการพัฒนาสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้นำนวัตกรรม และทักษะดิจิทัลของผู้บริหารยุคใหม่ สรุปผลการทบทวนวรรณกรรม จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยได้นำเอาทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรของ Wiles and Bondi มาใช้ร่วมกับทฤษฎี CIPP Model ของ Stufflebeam ภายใตรมแนวคิดการจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ (OBE) โดยกำหนดเป็นแนวทางสำหรับแบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาและประเมินระบบการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง อย่างครบวงจร

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed-Methods Research) ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีของ Wiles and Bondi (2011) ในการศึกษาความต้องการจำเป็น และใช้รูปแบบจำลองซิปป์ (CIPP Model) ของ Stufflebeam (2003) ในการประเมินหลักสูตร โดยมีรายละเอียดของกรอบแนวคิดความสัมพันธ์เชื่อมโยงแสดงไว้ในภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed-Methods Research) โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงอธิบายเป็นลำดับ (Explanatory Sequential Design) พื้นที่วิจัย คือ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก และส่วนผู้ให้ข้อมูลสำคัญเชิงคุณภาพมีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

1) การศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาหลักสูตร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2570) ประชากร ได้แก่ นักศึกษาปัจจุบันสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 192 คนและศิษย์เก่าปีการศึกษา 2565 และ 2566 จำนวน 132 คน รวมจำนวน 324 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 204 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (1970) พบว่า นักศึกษาปัจจุบันผู้วิจัยเก็บตัวอย่างมาจำนวน 87 คน และศิษย์เก่า ผู้วิจัยเก็บตัวอย่างมาจำนวน 117 คน รวมจำนวน 204 คน และดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2) การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565) ประชากร ได้แก่ นักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยนักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 192 คน และผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 130 คน รวมจำนวน 322 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (1970) พบว่า นักศึกษาปัจจุบันผู้วิจัยเก็บตัวอย่างมาจำนวน 132 คน และผู้สำเร็จการศึกษามหาวิทยาลัยผู้วิจัยเก็บตัวอย่างมา

จำนวน 89 คน รวมจำนวน 221 คน และดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิตบัณฑิต จำนวน 6 คน ประกอบด้วย (1) เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับระดับนโยบาย 3 คน (2) มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน และ (3) อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา 3 คน

4) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็น (เชิงปริมาณ) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5-Point Likert Scale) สร้างตามกรอบแนวคิดของ Wiles and Bondi และ Stufflebeam ผ่านการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน อยู่ระหว่าง 0.8–1.0 ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคในชุดสอบถามความต้องการเท่ากับ .932 และชุดประเมินหลักสูตรเท่ากับ .980 ตอนที่ 2 แนวคำถามการสนทนากลุ่ม (เชิงคุณภาพ) มีลักษณะเป็นประเด็นคำถามกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Questions) มุ่งเน้นการวิเคราะห์สมรรถนะ ผลลัพธ์การเรียนรู้ (OBE) และโครงสร้างรายวิชาในยุคดิจิทัล

5) การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณผ่านระบบแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Google Forms) และทำการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยจัดประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ร่วมกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 6 คน ในระหว่างระยะเวลาที่กำหนด

6) การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลงานวิจัยข้อมูลเชิงปริมาณนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2560) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดกลุ่มประเด็นเชิงเหตุผลและนำเสนอข้อมูลรวมในลักษณะของการเขียนบรรยายเชิงพรรณนาประกอบตาราง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่าข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้และคุณลักษณะของมหาบัณฑิต พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยเชิงใจเรื่องการรับรองหลักสูตรเพื่อการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพควบคุม (คุรุสภา) และการจัดตารางเรียนในวันหยุดราชการเนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาทำงานในวันธรรมดา ในมิติด้านระดับความต้องการผลลัพธ์การเรียนรู้รายด้าน พบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำแนก
ผลลัพธ์การเรียนรู้รายด้าน

ข้อ	ผลลัพธ์การเรียนรู้	ระดับความต้องการ			
		$\bar{X}$	SD	แปลผล	ลำดับ
1	ด้านความรู้ (Knowledge)	4.70	.469	มากที่สุด	3
2	ด้านทักษะ (Skills)	4.68	.431	มากที่สุด	4
3	ด้านจริยธรรม (Ethics)	4.78	.408	มากที่สุด	1
4	ด้านลักษณะบุคคล (Character)	4.76	.470	มากที่สุด	2
รวม		4.73	.406	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความต้องการผลลัพธ์การเรียนรู้ต่อหลักสูตรฉบับปรับปรุงในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับความต้องการสูงสุดจากอันดับแรกคือ ด้านจริยธรรมวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อสังคม รองลงมาคือด้านลักษณะบุคคลและภาวะผู้นำ ด้านความรู้เฉพาะศาสตร์ และด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัลและการวิจัยเป็นลำดับสุดท้าย

2. ผลการวิจัยพบว่าการประเมินหลักสูตรฉบับปัจจุบัน (พ.ศ. 2565) ดำเนินการโดยการเก็บข้อมูลเปรียบเทียบจากกลุ่มนักศึกษาปัจจุบัน (n=132) และกลุ่มผู้สำเร็จการศึกษา (n=89) เพื่อสะท้อนความเหมาะสมเชิงระบบ ผลการวิเคราะห์แสดงระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุดในทุกมิติของการประเมินรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยจำแนกตามมิติการประเมินโครงสร้างหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร	นักศึกษา		ผู้สำเร็จ		ระดับความ เหมาะสม
	ปัจจุบัน		การศึกษา		
	(n=132)		(n=89)		
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	
1. ด้านบริบท (Context) ความสอดคล้องของปรัชญาและ วัตถุประสงค์หลักสูตร โครงสร้าง รายวิชาตรงตามเกณฑ์มาตรฐาน สพอ.	4.65	0.40	4.74	0.36	มีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) คุณวุฒิ ความเชี่ยวชาญ และความเอา ใจใส่ของอาจารย์ สิ่งสนับสนุนการ เรียนรู้ ระบบสืบค้นวิทยานิพนธ์	4.62	0.42	4.79	0.32	มีความพร้อมระดับ มากที่สุด

การประเมินหลักสูตร	นักศึกษา		ผู้สำเร็จ		ระดับความ เหมาะสม
	ปัจจุบัน		การศึกษา		
	(n=132)		(n=89)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
3. ด้านกระบวนการ (Process) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นการ ปฏิบัติ (Active Learning) การวัดและ ประเมินผลและการควบคุมการทำสาร นิพนธ์	4.69	0.46	4.81	0.34	มีประสิทธิภาพพระดับ มากที่สุด
4. ด้านผลผลิต (Product) บัณฑิตมีความรู้ ความสามารถ และ คุณธรรม (MQ & EQ) ความสามารถในการแก้ปัญหาใน สถานศึกษาจริง	4.81	0.38	4.75	0.33	มีคุณภาพพระดับมาก ที่สุด
รวม	4.74	0.41	4.76	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินโครงสร้างหลักสูตรในภาพรวมและรายด้าน โดยจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. ในมุมมองของนักศึกษาปัจจุบัน พบว่าในภาพรวมผลการประเมินโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.74, SD = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านผลผลิต (Product) ($\bar{X}$ = 4.81, SD = 0.38) รองลงมา คือ ด้านกระบวนการ (Process) ($\bar{X}$ = 4.69, SD = 0.46) ด้านบริบท (Context) ($\bar{X}$ = 4.65, SD = 0.40) และด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ($\bar{X}$ = 4.62, SD = 0.42) ตามลำดับ

2. ในมุมมองของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่าในภาพรวมผลการประเมินโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{X}$ = 4.76, SD = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านกระบวนการ (Process) ($\bar{X}$ = 4.81, SD = 0.34) รองลงมาคือ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ($\bar{X}$ = 4.79, SD = 0.32) ด้านผลผลิต (Product) ($\bar{X}$ = 4.75, SD=0.33) และด้านบริบท (Context) ($\bar{X}$ = 4.74, SD = 0.36) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2570) พบว่า คุณลักษณะด้านจริยธรรมวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อสังคม และการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล เป็นมิติที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยความต้องการสูงที่สุด

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบริบทการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากกระแสโลกาภิวัตน์และเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถควบคู่กับคุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใสในการบริหารจัดการ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เห็นพ้องกันว่า คุณธรรมและจริยธรรมเป็นสมรรถนะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ บุญญักัญญ์ จิระเพิ่มพูน และคณะ (2568) ที่พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ให้ความสำคัญกับคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย หลักธรรมาภิบาล และจรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหาร ควบคู่กับการพัฒนาความรู้ และทักษะทางการบริหารการศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Latipah, et al (2023) ที่พบว่า การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้และการจัดองค์ความรู้ของหลักสูตรครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ ทักษะคิด ค่านิยม และคุณค่าทางศีลธรรม เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตร

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา ซึ่งสะท้อนถึงความคาดหวังต่อผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ที่ต้องสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานทางการศึกษา ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ Khadim, et al. (2022) ที่พบว่า แนวโน้มการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานและการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ บุญญักัญญ์ จิระเพิ่มพูน และคณะ (2568) ที่รายงานว่าผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการให้หลักสูตรส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริงมากยิ่งขึ้น อีกทั้งผลการศึกษา ยังสะท้อนให้เห็นว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคาดหวังให้หลักสูตรสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กรฤทธิ เทศนา และเกสร กอกอง (2568) พบว่า ความต้องการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความก้าวหน้าในวิชาชีพ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทของข้าราชการครู สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เปรมวดี อาวุธกรรมปริชา (2566) และสุริยา หาญใจ (2568) พบว่า คุณภาพของหลักสูตร ความน่าเชื่อถือของสถาบัน และความสามารถของหลักสูตรในการส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ เป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ดังนั้น ผลการศึกษาดังนี้จึงสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2570 ที่หลักสูตรฯ ควรมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะวิชาชีพ ทักษะดิจิทัล ภาวะผู้นำ คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในปัจจุบัน

2. ผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตร พ.ศ. 2565) ตามรูปแบบจำลองซิปป์ (CIPP Model) จากการวิจัย พบว่า ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรมีคุณภาพและมีความพร้อมทั้งในด้านโครงสร้างหลักสูตร ทรัพยากรสนับสนุน กระบวนการจัดการเรียนการสอน และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งสะท้อนถึงความเข้มแข็งของการบริหารจัดการหลักสูตรและศักยภาพของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในการผลิตมหาบัณฑิตที่มีคุณภาพ ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับผลการศึกษาของบุญญักัญญ จิระเพิ่มพูน และคณะ (2568) ประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และพบว่า หลักสูตรมีจุดแข็งในด้านการจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนการเรียนรู้ และการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของนักศึกษา อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยดังกล่าว ได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรให้ทันสมัย เพิ่มการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และส่งเสริมสมรรถนะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวิชาชีพในอนาคต แม้ว่าผลการประเมินหลักสูตรโดยรวมจะอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ผลการศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่มกลับสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติม โดยเฉพาะด้าน เทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ และการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นประเด็นที่สอดคล้องกับแนวโน้มการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ในระดับสากลที่เน้นการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และการทำงาน (Khadim et al, 2022) ผลการศึกษาดังกล่าวยังสนับสนุนแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ Wiles and Bondi (2007, 2011) ที่อธิบายว่า หลักสูตรเป็นสิ่งที่มีความพลวัต (Dynamic Curriculum) และจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ (Outcome-Based Education: OBE) ของ Spady (1994) ที่มุ่งเน้นการออกแบบหลักสูตรโดยเริ่มต้นจากผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง แล้วจึงออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลให้สอดคล้องกับผลลัพธ์ดังกล่าว

ดังนั้น การปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พ.ศ. 2570 จึงควรมุ่งพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางที่เน้นผลลัพธ์ โดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้งด้าน ความรู้ ทักษะดิจิทัล ภาวะผู้นำ การวิจัย นวัตกรรม คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม พร้อมทั้งส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและ ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารการศึกษา ตลอดจนการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง เพื่อผลิตผู้บริหารการศึกษาที่มีสมรรถนะสูงและสามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

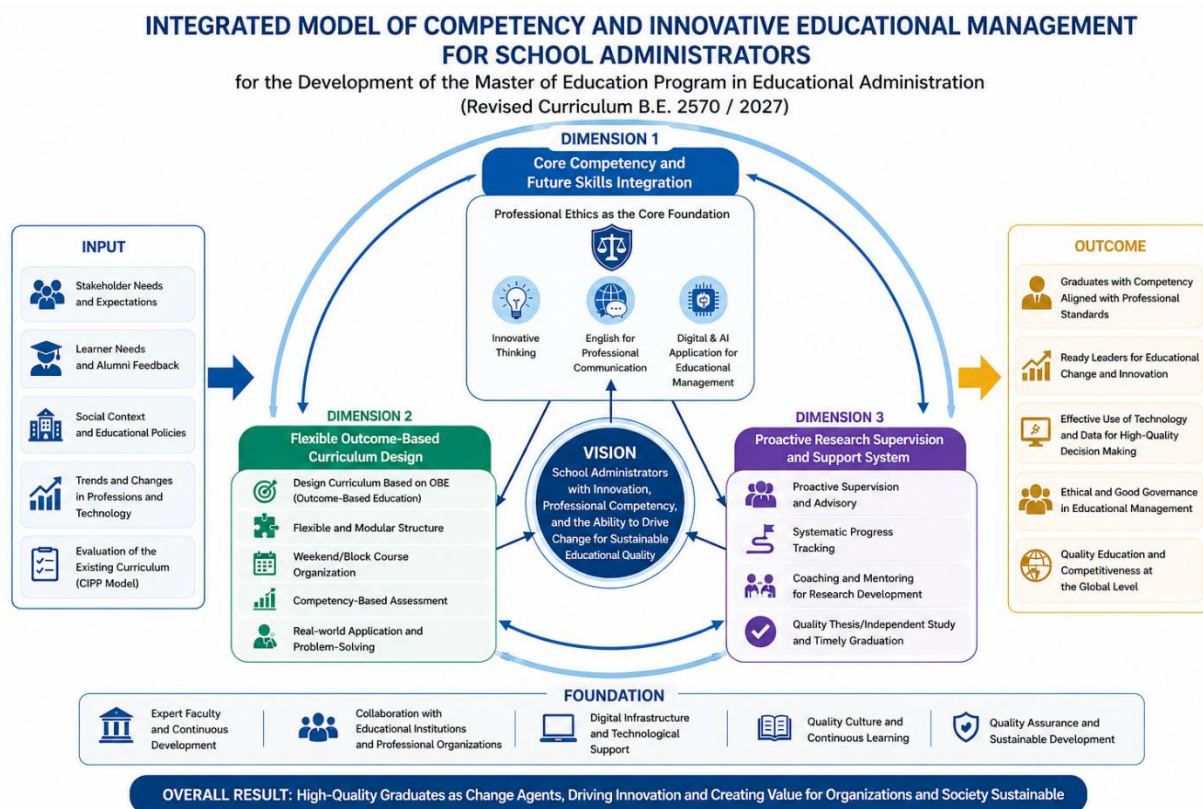
การวิจัยครั้งนี้นำไปสู่การค้นพบการบูรณาการสมรรถนะและการจัดการศึกษานวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์ความรู้เชิงประจักษ์ในการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2570) ประกอบด้วย 3 มิติสำคัญ ดังนี้

1. แกนหลักสมรรถนะควบคู่ทักษะอนาคต การค้นพบว่าหลักสูตรในอนาคตต้องแปรเปลี่ยนจากเน้นทฤษฎีการบริหารทั่วไป ไปสู่การใช้จริยธรรมวิชาชีพ (Professional Ethics) เป็นฐานแกนหลัก แล้วขับเคลื่อนทักษะสมัยใหม่ ได้แก่ การคิดเชิงนวัตกรรม การสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงวิชาชีพ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อการบริหารจัดการ

2. โครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่นเน้นผลลัพธ์ การเปลี่ยนผ่านเชิงปรัชญาไปสู่การจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ (OBE) ที่หลายข้อจำกัดด้านเวลาเรียน โดยเน้นการพัฒนาสมรรถนะที่วัดผลได้จริงเป็นสำคัญสอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้และการเข้าศึกษาในรูปแบบชั้นเรียนวันหยุดของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน

3. ระบบนิเวศวิจัยเชิงรุกสมรรถนะสูง องค์ความรู้ใหม่ด้านกระบวนการผลิตงานวิชาการ (วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์) ที่ชี้ชัดว่าความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ภายใต้ข้อจำกัดด้านเวลาของนักศึกษา เกิดจากการปรับเปลี่ยนระบบนิเวศให้มีประสิทธิภาพสูง มีกลไกการติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระบบ และเอื้อต่อการให้คำปรึกษาในลักษณะการสอนงาน (Coaching) องค์ความรู้ใหม่นี้เป็น การรักษาฐานความเชี่ยวชาญเดิมของหลักสูตรควบคู่กับการปรับโครงสร้างให้ยืดหยุ่นตามแนวทางการจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ การพัฒนาสมรรถนะขั้นสูง และการมีระบบนิเวศวิจัยที่มีประสิทธิภาพที่เป็นปัจจัยความสำเร็จในการผลิตผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ที่มีศักยภาพการแข่งขันในระดับสากล แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 M. Ed. 2027 INNOVATION&COMPETENCY

ที่มา: ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากผลการวิจัย โดยใช้ ChatGPT (OpenAI) เป็นเครื่องมือช่วยจัดทำภาพประกอบ

สรุป

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed-Methods Research) ที่มุ่งเน้นการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาและประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2570 ควบคู่ไปกับการประเมินประสิทธิภาพและความเหมาะสมของหลักสูตรฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2565 ผ่านการบูรณาการกรอบแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรของ Wiles and Bondi และรูปแบบการประเมินชิปป (CIPP Model) ของ Stufflebeam จากผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความต้องการต่อหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2570 อยู่ในระดับมากที่สุดในทุกมิติ โดยทิศทางการปฏิรูปสถาปัตยกรรมหลักสูตรในอนาคตจำเป็นต้องขับเคลื่อนภายใต้ระบบการจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome-Based Education: OBE) เพื่อยกระดับสมรรถนะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคพลวัตดิจิทัลตามมิติแบบจำลอง OBE-LEAD Model ซึ่งกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญสูงสุดกับด้านจริยธรรมวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านลักษณะบุคคลและภาวะผู้นำ ด้านความรู้เฉพาะศาสตร์ และด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัลและการวิจัยตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม

ผู้เชี่ยวชาญที่เน้นย้ำความจำเป็นเร่งด่วนในการเพิ่มทักษะภาวะผู้นำนวัตกรรมการบริหาร การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์บนฐานข้อมูล และการประยุกต์ใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหารจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความต้องการต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2570) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับความต้องการสูงสุดในด้านจริยธรรมวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อสังคม รองลงมาคือด้านลักษณะบุคคลและภาวะผู้นำ ด้านความรู้เฉพาะศาสตร์ และด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัลและการวิจัยตามลำดับ ตลอดจนต้องการรูปแบบการเรียนในวันหยุดราชการเพื่อลดข้อจำกัดด้านเวลา และเน้นการรับรองใบอนุญาตประกอบวิชาชีพควบคุมจากคุรุสภา ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ควรนำผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการนี้ไปใช้เป็นกรอบในการปรับปรุงโครงสร้างรายวิชาของหลักสูตร พ.ศ. 2570 โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และการตัดสินใจเชิงข้อมูล (Data-driven Decision Making) ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมเสริมความเป็นผู้บริหารที่มีคุณธรรมจริยธรรม และควรออกแบบการจัดชั้นเรียนยืดหยุ่นในลักษณะชุดวิชา (Block Course) ในวันหยุดราชการเพื่ออำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อกลุ่มผู้เรียนที่เป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างตรงจุด

2 ผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565) ตามรูปแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) ทั้งในมุมมองของนักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านกระบวนการ รองลงมาคือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านบริบท และด้านผลผลิต ตามลำดับ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ คณะการพัฒนาหลักสูตรควรรักษามาตรฐานการดำเนินงานที่ดีในด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการปัจจัยนำเข้า (เช่น คุณภาพคณาจารย์และสิ่งอำนวยความสะดวก) พร้อมทั้งนำข้อสังเกตในด้านผลผลิตที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของมหาบัณฑิตให้มีสมรรถนะที่ลุ่มลึกและเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคพลิกผันดิจิทัลมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ (องค์ความรู้) ที่สำคัญ คือ แบบจำลองกรอบการพัฒนาคุณลักษณะมหาบัณฑิตทางการบริหารการศึกษาในยุคพลิกผันดิจิทัล (OBE-LEAD Model) ซึ่งประกอบด้วย 4 มิติหลัก ได้แก่ ความรู้รอบในศาสตร์การบริหาร (Organizational Knowledge), ลักษณะบุคคลและภาวะผู้นำเชิงรุก (Behavior & Leadership), จริยธรรมวิชาชีพและจิตสาธารณะ (Ethical Responsibility) และใบอนุญาต

วิชาชีพควบคู่ทักษะผู้นำเทคโนโลยี/AI (Licensure & Digital/AI Skills) สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาอื่น ๆ ที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างหลักสูตรไปสู่การจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ (Outcome-Based Education: OBE) โดยควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน และความสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพควบคุม สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับการศึกษาและติดตามผลลัพธ์การเรียนรู้ (OBE) รวมถึงการประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานจริงของผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2570 หลังจากนำหลักสูตรไปใช้ในระยะเวลา เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตอย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กรฤทธิ เทศนา และเกสร กอทอง. (2568). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกหลักสูตรในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของข้าราชการครู. *วารสารปราชญ์ประชาคม*, 3(5), 61–75.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญญักัญญ จิระเพิ่มพูน และคณะ. (2568). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563) มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล. *ศึกษา วารสารศึกษาศาสตร์*, 12(1), 85–97.
- เปรมวดี อารุณกรรมปรีชา. (2566). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. *วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา*, 36(128), 76–83.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). *เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุริยา หาญใจ. (2568). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สำนักวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. *วารสารวิชาการ ปช มท.*, 14(3), 1–16.
- Khadim, M., Jamil, S. & Rafiq, S. (2022). Emerging trends in curriculum development and evaluation in Pakistan at higher education level: A current perspective of 21st century. *Journal of Social & Organizational Matters*, 2(1), 1–10.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.

- Latipah, E., Hasan, N. & Rokhimawan, M. A. (2023). Curriculum reconstruction: Alignment of profile, body of knowledge, and learning outcomes of the Indonesian Islamic Education study program. *Jurnal Pendidikan Agama Islam*, 20(1), 1–19.
- OECD. (2021). *OECD future of education and skills 2030: Learning compass 2030*. Paris, France: OECD Publishing.
- Spady, W. G. (1994). *Outcome-based education: Critical issues and answers*. Arlington, VA: American Association of School Administrators.
- Stufflebeam, D. L. (2003). The CIPP model for evaluation. In T. Kellaghan & D. L. Stufflebeam (Eds.), *International handbook of educational evaluation* (pp. 31–62). Dordrecht, The Netherlands: Kluwer Academic Publishers.
- Wiles, J. & Bondi, J. (2007). *Curriculum development: A guide to practice* (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.
- Wiles, J., & Bondi, J. (2011). *Curriculum development: A guide to practice* (8th ed.). Boston, MA: Pearson.
- World Economic Forum. (2023). *The future of jobs report 2023*. Geneva, Switzerland: World Economic Forum.

